

**Vadlīnijas
ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm
administratīvo izdevumu un atbalsta funkciju indikatoru
pielietošanai finanšu un budžeta analīzē**

**Finanšu ministrija
2012.gada septembris**

Saturs

I. Vispārīgie jautājumi	2
II. Administratīvo izdevumu indikatori	4
III. Atbalsta funkciju indikatori.....	8
IV. Indikatoru pielietošana finanšu un budžeta analīzē	15
V. Informācijas uzskaitē, apkopošana un uzkrāšana.....	18
Pielikumi.....	21
1.pielikums. Administratīvo izdevumu indikatoru aprēķināšanas piemērs.....	21
2.pielikums. Atbalsts funkciju indikatoru aprēķināšanas piemērs	21

I. Vispārīgie jautājumi

Vadlīnijas ministrijām un citām centrālām valsts iestādēm administratīvo izdevumu un atbalsta funkciju indikatoru pielietošanai finanšu un budžeta analīzē (turpmāk – vadlīnijas) ir izstrādātas ar mērķi pilnveidot budžeta izdevumu analīzes sistēmu, izvērtējot valsts tiešās pārvaldes administratīvos izdevumus un atbalsta funkciju izdevumus un nodrošinot to salīdzināmību analītiskām vajadzībām.

Vadlīnijām ir ieteikuma raksturs. Tās var piemērot ministrijas (tai skaitā ministrijas padotības iestādes) un citas centrālās valsts iestādes (turpmāk – ministrija), lai analizētu to valsts budžeta izdevumus un lai sekmētu racionālu valsts budžeta līdzekļu izlietojumu. Pielietojot indikatorus budžeta analīzē, ministrija var veikt indikatoru rezultātu salīdzināšanu, analizēt un sistemātiski pārraudzīt resora administratīvos izdevumus un atbalsta funkciju izdevumus, un nepieciešamības gadījumā pieņemt lēmumus administratīvo izdevumu un atbalsta funkciju izdevumu efektivitātes palielināšanai.

Vadlīniju pamatā ir Finanšu ministrijas Eiropas Sociālā fonda projekta „Konceptijas (analītiskā modeļa) par valsts tiešās pārvaldes iestāžu vispārīgo administratīvo izdevumu efektivizēšanu izstrādi”, kura ietvaros tika izstrādāts 1.nodevums „Pētījums par valsts tiešās pārvaldes iestāžu administratīvajiem izdevumiem” (2010), 2.nodevums „Ārvalstu pieredzes apskats saistība ar administratīvo izdevumu efektivizēšanu” (2010) un 3.nodevums „Konceptija (analītiskais modelis) valsts tiešās pārvaldes iestāžu vispārīgo administratīvo izdevumu efektivizēšanai” (2011) (turpmāk – ESF projekts).

Vadlīnijas definē valsts pārvaldes administratīvo izdevumu un atbalsta funkciju indikatorus un nosaka to aprēķināšanas metodoloģiju.

Vadlīnijās ietvertie principi pamatojas uz spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, ja notiek izmaiņas attiecīgajos normatīvajos aktos, tad tas var ietekmēt vadlīnijās ietverto principu piemērošanu.

Lai nodrošinātu valsts pārvaldes administratīvo izdevumu un atbalsta funkciju indikatoru argumentētu un kvalitatīvu izstrādi un secīgu atlasī, tika definēti seši indikatoru atlases kritēriji:

1. indikatora rezultāti ir salīdzināmi starp ministrijām un padotības iestādēm (dažādos institucionālajos līmeņos), neatkarīgi no ministrijas darbības specifikas;
2. pastāv iespēja veikt indikatora efektivitātes paaugstināšanu, kas potenciāli nodrošinātu indikatora vērtības uzlabošanu;
3. administratīvo procedūru apjoms, kas ir ieguldāms indikatora aprēķināšanā, ir adekvāts tam ieguvumam, ko valsts publiskai pārvaldei un sabiedrībai sniedz aprēķinātā indikatora vērtība;
4. indikatora būtība ir viegli saprotama publiskās pārvaldes un aktīvās sabiedrības pārstāvjiem, kā arī aprēķinātā indikatora vērtība ir viennozīmīgi interpretējama;
5. indikatoram var noteikt ekonomiski, statistiski vai empīriski pamatotas atsauces vērtības un, nepieciešamības gadījumā, arī limitus;
6. daļa no indikatoriem ir starptautiski atzīti un praktizēti publiskajā pārvaldē.

Indikatoru aprēķināšanā var izmantot izdevumu uzskaiti gan pēc naudas plūsmas principa, gan pēc uzkrāšanas principa.

Ņemot par pamatu naudas plūsmas izdevumus, aprēķinātās indikatoru vērtības raksturo veiktās naudas plūsmas apjomu uz vienu vienību (uz vienu amata vietu u.tml.). Indikatoru aprēķinu ietekmē veikto naudas pārskaitījumu apjoms un intensitāti, taču indikators neatspoguļo naudas plūsmas rezultātā apmaksāto/iegādāto resursu (pamatā preču un pakalpojumu) faktisko patēriņu/izlietojumu jeb faktiskos izdevumus. Avansa maksājumi var būtiski ietekmēt indikatora vērtību, taču tie neatspoguļo faktiskos izdevumus, jo prece vai pakalpojums vēl nav saņemts. Tādējādi indikatori, kas ir aprēķināti pēc naudas plūsmas uzskaites, ir piemēroti naudas plūsmas vadībai. Turklāt naudas plūsmas gadījumā var veidoties situācija, kad izdevumu apmaksas brīdī var nebūt zināms precīzs attiecīgo izdevumu sadalījums starp ministrijas atbalsta funkcijām un pamatfunkcijām.

Ņemot par pamatu pēc uzkrāšanas principa uzskaitītos izdevumus, aprēķinātās indikatoru vērtības raksturo faktisko izdevumu apjomu uz vienu vienību (uz vienu amata vietu u.tml.) neatkarīgi no šo izdevumu apmaksas brīža, atspoguļojot apmaksāto/iegādāto resursu (pamatā preču un pakalpojumu) faktisko izlietojumu noteiktā pārskata periodā. Indikatori, kas ir aprēķināti pēc uzkrāšanas principa, ir piemēroti veikto izdevumu analīzei un salīdzināšanai.

Līdz ar to, ja indikatoru aprēķināšanā tiek izmantota tikai viena no augstāk minētajām izdevumu uzskaites metodēm, tad indikatoru mērķim par atbilstošāku ir uzskatāma izdevumu uzskaitē pēc uzkrāšanas principa.

Visu šajās vadlīnijās minēto indikatoru aprēķināšanai izmanto ministrijas kopējo pārskata gada vidējo plānoto un faktisko amatu vietu skaitu, ko nosaka, ievērojot normatīvajā aktā par budžeta pieprasījumu izstrādāšanas un iesniegšanas pamatprincipiem noteiktās prasības attiecībā uz vidējo amata vietu skaita aprēķināšanu. Nosakot vidējo plānoto un faktisko amatu vietu skaitu, neizšķir amata vietas piederību noteiktai funkcijai.

Indikatoru aprēķini ir veicami vidējam termiņam budžeta plānošanas procesā un budžeta izpildes procesā. Ja indikatoru aprēķināšanā tiek izmantota izdevumu uzskaitē pēc uzkrāšanas principa, tad ministrija, lai nodrošinātu sistemātisku nozares administratīvo izdevumu uzraudzību un nepārtrauktus analītiskos procesus, var apsvērt iespēju budžeta izpildes procesā indikatoru aprēķinus veikt reizi ceturksnī uzkrājošās summās no gada sākuma. Ministrija atbilstoši izdotajam iekšējam normatīvajam aktam var noteikt regularitāti, ar kādu tiek veikts plānoto indikatoru pārrēķins pēc budžetā plānotā finansējuma precizēšanas.

Vadlīnijas definē administratīvo izdevumu un atbalsta funkciju indikatorus un paredz to aprēķināšanas pamatprincipus. Katras nozares specifika, kas būtu jāievēro indikatoru aprēķināšanas gaitā, ir nosakāma attiecīgās ministrijas izstrādātajā iekšējā normatīvajā aktā par administratīvo izdevumu un atbalsta funkciju indikatoru aprēķināšanas kārtību.

II. Administratīvo izdevumu indikatori

Neskatoties uz plašo ikdienas pielietojumu, Latvijas normatīvajos aktos nav definēts jēdziens „administratīvie izdevumi”. Šo vadlīniju izpratnē administratīvie izdevumi ir valsts pamatbudžeta un speciālā budžeta valsts pamatfunkciju īstenošanas daļas un budžeta programmu (apakšprogrammu), kurās tiek plānota tehniskā palīdzība ES fonda vai cita finanšu instrumenta finansējuma apgūšanai (Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanas daļā) preču un pakalpojumu izdevumi, kas ir paredzēti ministrijas darbības nodrošināšanai. Detalizētu izdevumu tvērumu, kas ir attiecināms uz administratīvajiem izdevumiem, skatīt šo vadlīniju 2.tabulā un tās aprakstā.

Administratīvo izdevumu indikatorus iedala vispārējos indikatoros un specifiskajos indikatoros. Vispārējie indikatori novērtē kopējos administratīvos izdevumus, specifiskie indikatori novērtē administratīvos izdevumus atsevišķās kategorijās (piemēram, nekustamā īpašuma uzturēšanas izdevumi u.tml.). Administratīvo izdevumu vispārējs indikators ir „Administratīvie izdevumi vidēji uz vienu amata vietu”. Pie administratīvo izdevumu specifiskajiem indikatoriem pieskaita: „Nekustamā īpašuma uzturēšanas izdevumi vidēji uz vienu nekustamā īpašuma m²”, „Ēku (telpu) m² skaits vidēji uz vienu amata vietu” un „Autotransporta uzturēšanas izdevumi vidēji uz vienu autotransporta vienību”.

Aprēķinot administratīvo izdevumu specifiskos indikatorus („Nekustamā īpašuma uzturēšanas izdevumi vidēji uz vienu nekustamā īpašuma m²” un „Autotransporta uzturēšanas izdevumi vidēji uz vienu autotransporta vienību”), jāņem vērā nekustamā īpašuma un autotransporta īpašumtiesības (īpašumā/nomā). Šis apsvērums ir būtisks, izdarot secinājumus par vidējo izdevumu apmēru un savstarpēji salīdzinot aprēķināto indikatorus vērtības starp padotības iestādēm.

Vadlīniju 1.tabulā tiek sniegta informācija par administratīvo izdevumu indikatoru aprēķināšanas formulām un aprēķinam nepieciešamajiem raksturlielumiem.

1.tabula

Administratīvo izdevumu indikatoru aprēķināšanas formulas

Nr.p.k.	Indikatora nosaukums	Aprēķina formula (aprēķinam nepieciešamie raksturlielumi)
<i>Vispārējie indikatori</i>		
1.	Administratīvie izdevumi vidēji uz vienu amata vietu	$f_1 = \frac{ADM_{izd}^A}{DARB_{sk}}$ kur ADM _{izd} ^A –kopējie administratīvie faktiskie/plānotie izdevumi pārskata gadā, DARB _{sk} – pārskata gada vidējais faktiskais/plānotais amata vietu skaits.

Nr.p.k.	Indikatora nosaukums	Aprēķina formula (aprēķinam nepieciešamie raksturlielumi)
<i>Specifiskie indikatori</i>		
2.	Nekustamā īpašuma uzturēšanas izdevumi vidēji uz vienu nekustamā īpašuma m ²	$f_2 = \frac{N\bar{I}_{izd}^A}{N\bar{I}_{sk}}$ kur $N\bar{I}_{izd}^A$ – nekustamā īpašuma uzturēšanas kopējie faktiskie/plānotie izdevumi pārskata gadā, $N\bar{I}_{sk}$ – vidējā rīcībā esošā/plānotā nekustamā īpašuma platība (m ²) pārskata gadā.
3.	Ēku (telpu) m ² skaits vidēji uz vienu amata vietu	$f_3 = \frac{N\bar{I}_{sk}}{DARB_{sk}}$ kur $N\bar{I}_{sk}$ – vidējā rīcībā esošā/plānotā ēku (telpu) platība (m ²) pārskata gadā; $DARB_{sk}$ – pārskata gada vidējais faktiskais/plānotais amata vietu skaits.
4.	Autotransporta uzturēšanas izdevumi vidēji uz vienu autotransporta vienību	$f_4 = \frac{AUTO_{izd}^A}{AUTO_{sk}}$ kur $AUTO_{izd}^A$ – autotransporta kopējie uzturēšanas faktiskie/plānotie izdevumi pārskata gadā, $AUTO_{sk}$ – vidējais pārskata gadā rīcībā esošo/plānoto autotransporta vienību skaits.

Administratīvo izdevumu indikatoru aprēķināšanas princips paredz aprēķināt četrus indikatorus, ņemot vērā katras jomas (nekustamā īpašuma pārvaldīšana, autoparka uzturēšana u.t.t.) specifiku izdevumu un materiālo vērtību uzskaitē. Izdevumi netiek norobežoti saskaņā ar konkrētu izdevumu klasifikāciju atbilstoši to ekonomiskajam saturam, bet gan ņemot vērā izdevumu raksturojumu pēc būtības.

Administratīvo izdevumu veidi izriet no normatīvā akta par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši ekonomiskajām kategorijām minētajām normām. Formāli jēdziens „administratīvie izdevumi” parādās budžeta ekonomiskās klasifikācijas klasifikatorā ar kodu 2230 „Iestādes administratīvie izdevumi un ar iestādes darbības nodrošināšanu saistītie izdevumi”, savukārt šis kods neietver visus administratīvo izdevumu indikatoru aprēķināšanai nepieciešamus izdevumus.

Vadlīniju 2.tabulā tiek sniegta informācija par EKK tvērumu, kas attiecināms uz administratīvajiem izdevumiem.

Uz administratīvajiem izdevumiem attiecināmais EKK tvērums

Izdevumu grupa/ apakšgrupa	Izdevumu grupas/ apakšgrupas nosaukums	Piederība administratīvajiem izdevumiem ¹	EKK	Piederība administratīvajiem izdevumiem
1.0.	Uzturēšanas izdevumi	-		
1.1.	Kārtējie izdevumi	X/-		
1.2.	Procentu izdevumi	-	2100 Mācību, darba un dienesta komandējumi, dienesta, darba braucieni	X
1.3.	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-		
1.4.	Maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	-	2200 Pakalpojumi	X/-
			2300 Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs	X
			2400 Izdevumi periodikas iegādei	X
1.5.	Uzturēšanas izdevumu transferti	-		
2.0.	Kapitālie izdevumi	-	2500 Budžeta iestāžu nodokļu maksājumi	X/-
2.1.	Pamatkapitāla veidošana	-		
2.2.	Kapitālo izdevumu transferti			
3.0.	Pārējie izdevumi, kas veidojas pēc uzkrāšanas principa un nav klasificēti iepriekš	-		

Administratīvajos izdevumos neieskaita šādus valsts budžeta kārtējos uzturēšanas izdevumus:

- izdevumus atlīdzībai;
- izdevumus par valsts autoceļu pārvaldīšanu, uzturēšanu un atjaunošanu EKK 2249 „Pārējie remontdarbu un iestāžu uzturēšanas pakalpojumi” un EKK 2246 „Autoceļu un ielu pārvaldīšana un uzturēšana”;
- EKK 2280 „Maksājumi par saņemtajiem finanšu pakalpojumiem”;
- EKK 2512 „Budžeta iestāžu pievienotās vērtības nodokļa maksājumi”;
- EKK 2514 „Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (no maksātspējīgā darba devēja darbinieku prasījumu summām)”;
- EKK 2516 „Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (no maksātspējīgā darba devēja darbinieku prasījumu summām)”;
- EKK 2800 „Pakalpojumi, kurus budžeta iestādes apmaksā noteikto funkciju ietvaros, kas nav iestādes administratīvie izdevumi”.

Aprēķinot administratīvo izdevumu indikatoru „Nekustamā īpašuma uzturēšanas izdevumi vidēji uz vienu nekustamā īpašuma m²”, jāievēro šādi nosacījumi:

- par ministrijas rīcībā esošu nekustamo īpašumu uzskatāms, tāds īpašums, kas tiek īrēts/nomāts, ir īpašumā, tiek patapināts vai kā citādi atrodas ministrijas valdījumā.

¹ Piederības administratīvajiem izdevumiem veidi: „-” – nepieder, „X” – pilnībā pieder, „X/-” – daļēji pieder

Vidējās vērtības citiem raksturlielumiem (vidējā nekustamā īpašuma platība u.c.), ko izmanto administratīvo izdevumu indikatoru aprēķināšanai, nosaka analogiski kā vidējam amata vietu skaitam;

- izdevumi ir jānorāda tikai par to nekustamā īpašuma daļu, kas tiek ietverts platības kopsummā;

- izdevumos un nekustamā īpašuma platībā neietver:

- nekustamo īpašumu, kas tiek izīrēts/iznomāts²;
- zemi un laukumus;
- angārus, noliktavas, nepabeigtās būves, garāžas un līdzvērtīgu nekustamo

īpašumu.

Administratīvo izdevumu indikators „Ēku (telpu) m² skaits vidēji uz vienu amata vietu” raksturo telpu izmantošanas intensitāti. Ēku (telpu) platībā neietver:

- nekustamo īpašumu, kas tiek izīrēts/iznomāts²;
- zemi un laukumus;
- angārus, noliktavas, nepabeigtās būves, garāžas un līdzvērtīgu nekustamo

īpašumu.

Gadījumā, ja ministrijai daļa vai visi nekustamie īpašumi ir nodoti valdījumā citai ministrijai, tad šis specifiskais gadījums ir jāatrunā attiecīgās ministrijas izstrādātajā iekšējā normatīvajā aktā par administratīvo izdevumu un atbalsta funkciju indikatoru aprēķināšanas kārtību.

Aprēķinot administratīvo izdevumu indikatoru „Autotransporta uzturēšanas izdevumi vidēji uz vienu autotransporta vienību”, jāievēro šādi nosacījumi:

- autotransporta uzturēšanas izdevumos ietver navigācijas ierīču un ar to saistītās sistēmas darbības nodrošināšanas izdevumus.

- ja autotransporta vienību skaitā neietver kādu konkrētu automobili, tad autotransporta uzturēšanas izdevumos neietver arī attiecīgā automobiļa izdevumus.

- autotransporta vienību skaitā ietver:

- vieglos automobiļus (visus, kas ir ministrijas rīcībā (neatkarīgi no īpašuma formas), tai skaitā patapinātos automobiļus.

- vieglos automobiļus, kuri gada laikā ir aktīvi izmantoti (neatrodas dīkstāvē un pārskata gada laikā ir izmantoti vismaz trīs mēnešus), bet nomātos uzrāda visus (neatkarīgi no to lietošanas intensitātes), izņemot maiņas automobiļus.

- tikai tos vieglo automobiļu veidus, ko definē normatīvais akts par dienesta vieglo automobiļu iegādi un nomu.

² Izīrēts/iznomāts nekustamais īpašums ir arī tāds nekustamais īpašums, kas nodots citu personu lietošanā ar patapinājuma līgumu vai izmantojot citu civiltiesisko formu.

III. Atbalsta funkciju indikatori

Atbalsta funkciju indikatoru jomā ir izvērtēts dažādos informācijas avotos³ sastopamais atbalsta funkciju dalījums, kur tiek identificētas vairāk nekā 14 dažādas atbalsta funkcijas. Tipiskākie atbalsta funkciju veidi ir šādi:

1. finanšu pārvaldība;
2. personāla pārvaldība;
3. IT nodrošinājums;
4. iepirkumu nodrošinājums;
5. lietvedība;
6. juridiskais nodrošinājums;
7. kvalitātes pārvaldība un iekšējais audits;
8. pārējās atbalsta funkcijas.

Atbalsta funkciju indikatorus iedala vispārējos indikatoros un specifiskajos indikatoros. Vispārējie indikatori novērtē visu atbalsta funkciju kopējos izdevumus, specifiskie indikatori novērtē izdevumus katrai atbalsta funkcijai atsevišķi.

Vadlīnijas 3.tabulā tiek sniegta informācija par atbalsta funkciju indikatoru aprēķināšanas formulām un aprēķinam nepieciešamajiem raksturlielumiem.

3.tabula

Atbalsta funkciju indikatoru aprēķināšanas formulas

Nr.p.k.	Indikatora nosaukums	Aprēķina formula un datu avots (aprēķinam nepieciešamie raksturlielumi)
<i>Vispārējie indikatori</i>		
1.	Atbalsta funkciju kopējie izdevumi vidēji uz vienu amata vietu	$f_1 = \frac{ATB_{izd}^F}{DARB_{sk}}$ kur ATB_{izd}^F – visu atbalsta funkciju kopējie faktiskie/plānotie izdevumi pārskata gadā, $DARB_{sk}$ – pārskata gada vidējais faktiskais/plānotais amata vietu skaits.
<i>Specifiskie indikatori</i>		
2.	Finanšu pārvaldības izdevumi vidēji uz vienu amata vietu	$f_2 = \frac{FIN_{izd}^F}{DARB_{sk}}$ kur FIN_{izd}^F – finanšu pārvaldības funkcijas kopējie faktiskie/plānotie izdevumi pārskata gadā, $DARB_{sk}$ – pārskata gada vidējais faktiskais/plānotais amata vietu skaits.

³ ESF projekts; A joint project by the UK Public Sector Audit Agencies „Value For Money in public sector corporate services” (2007); Valsts kancelejas Eiropas Sociālā fonda projekts „Valsts pārvaldes atbalsta funkciju nodošanas iespēju izpētes un rekomendējamā modeļa izstrādes pakalpojumi” (2010); Valsts kancelejas Eiropas Sociālā fonda projekts „Valsts budžeta finansētu funkciju uzskaites, izvērtēšanas un analīzes rīka pilnveidošana” (2011); Metodiskie ieteikumi valsts pārvaldes funkciju noteikšanai un analīzei, veicot valsts funkciju izvērtējumu 2009.gadā; Ministru kabineta 2010.gada 14.decembra ieteikumi Nr.2 „Valsts pārvaldes iestādes struktūras izveidošanas kārtība”, kur definēti amati, kas nodrošina atbalsta funkcijas.

Nr.p.k.	Indikatora nosaukums	Aprēķina formula un datu avots (aprēķinām nepieciešamie raksturlielumi)
3.	Personāla pārvaldības izdevumi vidēji uz vienu amata vietu	$f_3 = \frac{PERS_{izd}^F}{DARB_{sk}}$ kur PERS _{izd} ^F – personāla pārvaldības funkcijas kopējie faktiskie/plānotie izdevumi pārskata gadā, DARB _{sk} – pārskata gada vidējais faktiskais/plānotais amata vietu skaits.
4.	IT nodrošinājuma izdevumi vidēji uz vienu amata vietu	$f_4 = \frac{IT_{izd}^F}{DARB_{sk}}$ kur IT _{izd} ^F – IT nodrošinājuma funkcijas kopējie faktiskie/plānotie izdevumi pārskata gadā, DARB _{sk} – pārskata gada vidējais faktiskais/plānotais amata vietu skaits.
5.	Iepirkumu nodrošinājuma izdevumi vidēji uz vienu amata vietu	$f_5 = \frac{IEP_{izd}^F}{DARB_{sk}}$ kur IEP _{izd} ^F – iepirkumu nodrošinājuma funkcijas kopējie faktiskie/plānotie izdevumi pārskata gadā, DARB _{sk} – pārskata gada vidējais faktiskais/plānotais amata vietu skaits.
6.	Lietvedības nodrošinājuma izdevumi vidēji uz vienu amata vietu	$f_6 = \frac{LIETV_{izd}^F}{DARB_{sk}}$ kur LIETV _{izd} ^F – lietvedības nodrošinājuma funkcijas kopējie faktiskie/plānotie izdevumi pārskata gadā, DARB _{sk} – pārskata gada vidējais faktiskais/plānotais amata vietu skaits.
7.	Juridiskā nodrošinājuma izdevumi vidēji uz vienu amata vietu	$f_7 = \frac{JUR_{izd}^F}{DARB_{sk}}$ kur JUR _{izd} ^F – juridiskā nodrošinājuma funkcijas kopējie faktiskie/plānotie izdevumi pārskata gadā, DARB _{sk} – pārskata gada vidējais faktiskais/plānotais amata vietu skaits.
8.	Kvalitātes pārvaldības un iekšējā audita izdevumi vidēji uz vienu amata vietu	$f_8 = \frac{AUD_{izd}^F}{DARB_{sk}}$ kur AUD _{izd} ^F – kvalitātes pārvaldības un iekšējā audita funkciju kopējie faktiskie/plānotie izdevumi pārskata gadā, DARB _{sk} – pārskata gada vidējais faktiskais/plānotais amata vietu skaits.
9.	Pārējo atbalsta funkciju izdevumi vidēji uz vienu amata vietu	$f_9 = \frac{PATB_{izd}^F}{DARB_{sk}}$ kur PATB _{izd} ^F – pārējo atbalsta funkciju kopējie faktiskie/plānotie izdevumi pārskata gadā, DARB _{sk} – pārskata gada vidējais faktiskais/plānotais amata vietu skaits.

Atbalsta funkciju uzdevums ir sniegt atbalstu pamatfunkciju sekmīgai realizācijai. Atbalsta funkciju indikatoru aprēķināšanas princips paredz identificēt tos valsts pamatbudžeta un speciālā budžeta valsts pamatfunkciju īstenošanas daļas un budžeta programmu (apakšprogrammu), kurās tiek plānota tehniskā palīdzība ES fonda vai cita finanšu instrumenta finansējuma apgūšanai (Eiropas Savienības politiku instrumentu un

pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanas daļā) atlīdzības un preču, pakalpojumu izdevumus, kas ir attiecināmi uz atbalsta funkcijas veicošajiem amatiem (strukturvienībām), nošķirot tos no pārējiem valsts pamatbudžeta un speciālā budžeta izdevumiem, kas ir attiecināmi uz attiecīgās nozares pamatfunkcijām.

Atbalsta funkciju izdevumus veido:

- atlīdzība atbalsta funkcijas veicošajam personālam;
- atbalsta funkciju veicošā personāla netiešie izdevumi (preču un pakalpojumu izdevumi darba vietas un funkciju izpildes nodrošināšanai);
- samaksa ārpakalpojuma sniedzējam, ja atbalsta funkciju pilnībā vai daļēji nodrošina ārpakalpojuma sniedzējs.

Pamatfunkciju izdevumus veido:

- atlīdzība pamatfunkcijas veicošajam personālam;
- pamatfunkciju veicošā personāla netiešie izdevumi (preču un pakalpojumu izdevumi darba vietas un funkciju izpildes nodrošināšanai);
- pārējie uzturēšanas izdevumi, kas nav attiecināmi uz atbalsta funkcijām.

Visi valsts budžeta valsts pamatfunkciju īstenošanas daļas uzturēšanas izdevumi (neatkarīgi no to ekonomiskās būtības) ir attiecināmi uz kādu no atbalsta funkcijām vai pamatfunkcijām, līdz ar to atbalsta funkciju un pamatfunkciju izdevumu kopsummai ir jāsakrīt ar valsts budžeta valsts pamatfunkciju īstenošanas daļas uzturēšanas izdevumu kopsummu.

Vispārējais atbalsta funkciju izdevumu attiecināšanas (izdevumu nošķiršana starp atbalsta funkciju un pamatfunkciju izdevumiem) modelis ir piedāvāts vadlīniju 4.tabulā.

Vispārējais atbalsta funkciju izdevumu attiecināšanas modelis

Izdevumi pēc ekonomiskās būtības	Izdevumu attiecināšanas princips (atkarībā no konkrēta izdevumu veida)	Funkciju veids
Atlīdzība	• Amata vietas piederība funkcijai	Pamatfunkcijas
Preces un pakalpojumi	-	
<i>Nekustamā īpašuma izdevumi</i>	• Proporcioniāli amata vietu skaitam; • Proporcioniāli aizņemtajai platībai; • Atbilstoši nekustamā īpašuma izmantošanai funkcijas vajadzībām	
<i>IT izdevumi</i>	• Proporcioniāli IT tehnikas vienību skaitam; • Atbilstoši programmatūras izmantošanai funkcijas vajadzībām; • Proporcioniāli programmatūras lietotāju skaitam; • Proporcioniāli amata vietu skaitam	
<i>Transportlīdzekļu izdevumi</i>	• Atbilstoši funkcijas rīcībā esošajiem transportlīdzekļiem; • Proporcioniāli transportlīdzekļu lietošanas intensitātei funkcijas vajadzībām	
<i>Sakaru līdzekļu izdevumi</i>	• Atbilstoši izmantotajam sakaru pakalpojumu apjomam; • Proporcioniāli tehnikas vienību skaitam; • Atbilstoši pakalpojumu izmantošanai funkcijas vajadzībām	
<i>Personāla vadības izdevumi</i>	• Proporcioniāli amatu vietu skaitam; • Atbilstoši pakalpojumu izmantošanai funkcijas vajadzībām	
<i>Komandējumu izdevumi</i>	• Atbilstoši funkcijas līdzdalībai komandējumos	
<i>Kancelejas preču izdevumi</i>	• Proporcioniāli amatu vietu skaitam	
<i>Pārstāvniecības izdevumi</i>	• Neattiecinā uz atbalsta funkcijām	
<i>Pārējie izdevumi</i>	• Proporcioniāli amatu vietu skaitam • Specifiskie izdevumi attiecināmi tikai uz pamatfunkcijām	
Pārējie uzturēšana izdevumi	• Attiecinā pilnā apjomā uz pamatfunkcijām	
Kapitālie izdevumi	• Neietilpst funkciju nodrošināšanas (uzturēšanas) izdevumos	
Pārējie izdevumi	• Nav attiecināmi uz naudas plūsmas uzskaiti	Pamatfunkcijas
		-
		-

Atbalsta funkciju izdevumu noteikšanā ir jāievēro šādi attiecināšanas principi:

- ministrijas vadības (ministrs, ministra biroja darbinieki, valsts sekretārs, valsts sekretāra vietnieki, administrācijas vadītājs, padotības iestādes vadītājs un tā vietnieki, ministrijas un padotības iestāžu vadības padomnieki) izdevumi ir uzskatāmi par pamatfunkciju izdevumu daļu, neattiecinot tos uz atbalsta funkciju izdevumiem;

- atlīdzības izdevumus uz atbalsta funkcijām attiecina atbilstoši amata vietu piederībai struktūrvienībai, kas nodrošina attiecīgās atbalsta funkcijas izpildi (saskaņā ar amatu saimēm un apakšsaimēm – skatīt vadlīniju 5.tabulu);

- preču un pakalpojumu izdevumus par nekustamā īpašuma uzturēšanu atbalsta funkciju vajadzībām attiecina atbilstoši šādiem kritērijiem:

- izdevumus par komunālajiem pakalpojumiem attiecina, ņemot vērā atbalsta funkcijām izmantotās nekustamā īpašuma vienības (ja nekustamais īpašums ir kopīgs gan atbalsta funkcijām, gan pamatfunkcijām, tad izdevumus attiecina proporcionāli amatu vietu skaitam);
- izdevumus par nekustamā īpašuma apsaimniekošanu, nomu, kārtējo remontu un citus kārtējos nekustamā īpašuma uzturēšanas izdevumus attiecina, ņemot vērā atbalsta funkcijām izmantotās nekustamā īpašuma vienības (ja nekustamais īpašums ir kopīgs gan atbalsta funkcijām, gan pamatfunkcijām, tad izdevumus attiecina proporcionāli atbalsta funkciju veikšanai izmantotā nekustamā īpašuma platībai).

- preču un pakalpojumu izdevumus par informāciju tehnoloģiju uzturēšanu atbalsta funkciju vajadzībām attiecina atbilstoši šādiem kritērijiem:

- izdevumus par informācijas sistēmu un biroja tehnikas uzturēšanu attiecina proporcionāli atbalsta funkciju rīcībā esošajam tehnikas vienību skaitam.
- izdevumus par programmatūras uzturēšanu attiecina, ņemot vērā atbalsta funkciju nodrošināšanai nepieciešamās programmatūras uzturēšanas izdevumus (ja programmatūra ir kopīga gan atbalsta funkcijām, gan pamatfunkcijām, tad izdevumus attiecina proporcionāli programmatūras lietotāju skaitam).
- izdevumus par datu pārraidi un citām informāciju tehnoloģiju uzturēšanas precēm un pakalpojumiem attiecina proporcionāli amatu vietu skaitam.

- preču un pakalpojumu izdevumus par transportlīdzekļu uzturēšanu attiecina atbilstoši atbalsta funkciju rīcībā esošajiem transportlīdzekļiem (ja transportlīdzekļi ir kopīgi gan atbalsta funkcijām, gan pamatfunkcijām, tad izdevumus attiecina proporcionāli transportlīdzekļu lietošanas intensitātei (nobraukums kilometros) atbalsta funkciju vajadzībām). Šajā gadījumā ministrijai ir nepieciešama transportlīdzekļu izdevumu speciāla uzskaitē, kur būtu uzskaitīti atbalsta funkciju un pamatfunkciju darbinieku nobrauktie kilometri par attiecīgo automobili. Gadījuma, ja ministrijai šādas uzskaites nav, tad izdevumus par transportlīdzekļu uzturēšanu attiecina proporcionāli amata vietu skaitam.

- preču un pakalpojumu izdevumus par sakaru līdzekļu uzturēšanu atbalsta funkciju vajadzībām attiecina atbilstoši šādiem kritērijiem:

- izdevumus par stacionāro un mobilo telekomunikāciju, pasta pakalpojumiem attiecina atbilstoši atbalsta funkcijās amata vietu izmantotajam sakaru pakalpojumu apjomam (pakalpojumu apjoms atbalsta funkciju telekomunikāciju pieslēgumiem, pasta sūtījumi atbalsta funkciju vajadzībām); Šajā gadījumā ministrijai ir nepieciešama izdevumu par stacionāro un mobilo telekomunikāciju, pasta pakalpojumiem speciāla

uzskaite, kur būtu uzskaitīti atbalsts funkciju un pamatfunkciju darbinieku izdevumi par stacionāro un mobilo telekomunikāciju, pasta pakalpojumiem. Gadījuma, ja ministrijai šādas uzskaites nav, tad izdevumus par stacionāro un mobilo telekomunikāciju, pasta pakalpojumiem attiecina proporcionāli amata vietu skaitam;

- izdevumus par sakaru līdzekļu tehnikas uzturēšanu attiecina proporcionāli atbalsta funkciju rīcībā esošajam tehnikas vienību skaitam;
- izdevumus par radiosakaru un citiem sakaru pakalpojumiem attiecina, ņemot vērā šo pakalpojumu izmantošanu atbalsta funkciju vajadzībām.

• preču un pakalpojumu izdevumus personāla vadības jomā atbalsta funkciju vajadzībām attiecina atbilstoši šādiem kritērijiem:

- izdevumus par darba aizsardzību attiecina proporcionāli amatu vietu skaitam;
- izdevumus par literatūras iegādi, personāla attīstību (izglītošanu) un sludinājumiem attiecina atbilstoši atbalsta funkcijās amata vietu patēriņam šo pakalpojumu jomā;

• preču un pakalpojumu izdevumus par ārvalstu un iekšzemes komandējumiem atbalsta funkciju vajadzībām attiecina atbilstoši atbalsta funkcijās amata vietu līdzdalībai tajos;

• preču un pakalpojumu izdevumus par kancelejas precēm, inventāru un ar tā nodrošināšanu saistītajiem pakalpojumiem atbalsta funkciju vajadzībām attiecina proporcionāli amatu vietu skaitam, ja kancelejas preču, inventāra un ar to saistīto pakalpojumu attiecināšanai nav atsevišķa uzskaite, kurā būtu atspoguļots precīzs minēto preču un pakalpojumu patēriņš atbalsta funkciju vajadzībām;

• preču un pakalpojumu izdevumus par ministrijas pārstāvniecību (reprezentācijas preces, sabiedrisko (tai skaitā starptautisko) attiecību pakalpojumi) un izdevumus neparedzētiem gadījumiem uz atbalsta funkcijām neattiecina (šie izdevumi ir uzskatāmi par pamatfunkciju izdevumu daļu);

• preču un pakalpojumu izdevumus pārējām administratīvām vajadzībām atbalsta funkciju nodrošināšanai attiecina proporcionāli amatu vietu skaitam;

• izdevumus par specifiskām precēm un pakalpojumiem attiecina tikai uz pamatfunkcijām (ja tas atbilst nozares darbības specifikai un šādas preces vai pakalpojumi netiek izmantoti atbalsta funkciju izpildes nodrošināšanai);

• ja struktūrvienība vai amata vieta nodrošina gan atbalsta funkcijas, gan pamatfunkcijas izpildi, uz attiecīgo struktūrvienību vai amata vietu attiecināmie kopējie atlīdzības, preču un pakalpojumu izdevumi tiek sadalīti proporcionāli (procentuāli) atbalsta funkcijas un pamatfunkcijas izpildes apjomam, kas tiek noteikts indikatīvi. Procentuālā kopējo atlīdzības, preču un pakalpojumu izdevumu proporcija tiek noteikta, ņemot vērā un pamatojot šo proporciju ar kādu no statistiski uzskaitāmiem un faktiski apliecināmiem raksturlielumiem, piemēram, ieguldītais darba stundu skaits, izskatīto vai sagatavoto dokumentu vai citu darba izpildes rezultātā izskatīto/sagatavoto vienību skaits, struktūrvienībā amatu vietu skaits, kas nodrošina atbalsta funkciju un pamatfunkciju

izpildi (attiecināms tikai uz preču un pakalpojumu izdevumiem) un citi atsaucēs raksturlielumi, kas ir statistiski uzskaitāmi un faktiski apliecināmi.

Saskaņā ar normatīvo aktu par valsts pārvaldes iestādes struktūras izveidošanas kārtību, atbalsta funkcijas nosaka saskaņā ar amatu klasifikāciju, ievērojot, ka viens amats var nodrošināt vairākas atbalsta funkcijas. Uz augstāk minēto ieteikumu pamata, šo vadlīniju 5.tabulā ir apkopots atbalsta funkcijas un to izpildei paredzēto amatu sadalījums.

5.tabula

Atbalsta funkcijas un amati, kas nodrošina to izpildi

Nr. p.k.	Atbalsta funkcijas	Amati, kas nodrošina atbalsta funkcijas (ekvivalents ārpakalpojuma iepirkuma priekšmetam)	Funkcijas pielietojamība	
			Vispārējā indikatorā	Specifiskā indikatorā
1.	Finanšu pārvaldība	12.1.apakšsaime "Finanšu analīze un vadība iestādēs un/vai nozaru ministrijās"; 14.saime "Grāmatvedība"	X	X
2.	Personāla pārvaldība	30.saimē "Personāla vadība"	X	X
3.	IT nodrošinājums	16.saime "Testāžu drošība" (<i>Līmenis I A un II A</i>); 19.saime "Informācijas tehnoloģijas" (<i>ja informācijas tehnoloģiju jautājumi nav iestādes pamatfunkcija</i>)	X	X
4.	Iepirkumu nodrošinājums	2.saime "Apgāde (iepirkšana)" (<i>ja apgāde (iepirkšana) nav iestādes pamatfunkcija</i>); 21.saime "Juridiskā analīze, izpildes kontrole un pakalpojumi" (<i>amati, kuru pildītāju pienākumi ir saistīti ar iepirkumu nodrošinājumu</i>)	X	X
5.	Lietvedība	9.saime "Dokumentu rediģēšana" (<i>ja dokumentu rediģēšana nav iestādes pamatfunkcija</i>); 17.saime "Iestāžu procedūras"; 18.1.apakšsaime "Arhīvu pakalpojumi" (<i>ja arhīvu pakalpojumi nav iestādes pamatfunkcija</i>); 18.3.apakšsaime "Dokumentu pārvaldība" (<i>ja dokumentu pārvaldība nav iestādes pamatfunkcija</i>); 18.4.apakšsaime "Fondu glabāšana" (<i>ja fondu glabāšana nav iestādes pamatfunkcija</i>); 38.saime "Sekretariāta funkcija"	X	X
6.	Nekustamā īpašuma pārvaldīšana	3.saime "Apsaimniekošana" (<i>ja apsaimniekošana nav iestādes pamatfunkcija</i>); 4.saime "Apsardze un uzraudzība" (<i>amati, kuru pildītāju pienākums ir objektu apsardze</i>); 13.saime "Fiziskais un kvalificētais darbs" (<i>amati, kuru pildītāju pienākumi ir saistīti ar nekustamā īpašuma pārvaldīšanu</i>)	X	
7.	Autotransporta nodrošinājums	8.saime "Dispečeru pakalpojumi" (<i>amati, kuru pildītāju pienākumi ir saistīti ar autotransporta nodrošinājumu</i>); 13.saime "Fiziskais un kvalificētais darbs" (<i>amati, kuru pildītāju pienākumi ir saistīti ar autotransporta nodrošinājumu</i>); 41.saimē "Transportlīdzekļa vadīšana" (<i>ja transportlīdzekļa vadīšana nav iestādes pamatfunkcija</i>)	X	
8.	Juridiskais nodrošinājums	21.saime "Juridiskā analīze, izpildes kontrole un pakalpojumi" (<i>ja tiesību aktu izstrāde, analīze un kontrole nav iestādes pamatfunkcija</i>)	X	X
9.	Kvalitātes pārvaldība un iekšējais	15.saime "Iekšējais audits" 27.saime "Kvalitātes vadība"; 52.saimē "Risku vadība (darbības riski)"	X	X

Nr. p.k.	Atbalsta funkcijas	Amati, kas nodrošina atbalsta funkcijas (ekvivalents ārpakalpojuma iepirkuma priekšmetam)	Funkcijas pielietojamība	
			Vispārējā indikatorā	Specifiskā indikatorā
	audīts			
10.	Sabiedriskās attiecības	24.saime "Komunikācija un sabiedriskās attiecības"	X	
11.	Darba drošība	6.saime "Darba aizsardzība"	X	
14.	Citas maza apjoma atbalsta funkcijas	4.saime "Apsardze un uzraudzība" (<i>amati, kuru pildītāju pienākums ir personu apsardze</i>); 8.saime "Dispečeru pakalpojumi" (<i>amati, kuru pildītāju pienākumi nav saistīti ar autotransporta nodrošinājumu</i>); 13.saime "Fiziskais un kvalificētais darbs" (<i>amati, kuru pildītāju pienākumi nav saistīti ar nekustamā īpašuma pārvaldīšanu vai autotransporta nodrošinājumu</i>); 16.saime "Iestāžu drošība" (<i>Līmenis I B un II B</i>); 22.2.apakšsaime "Transportlīdzekļu tehniskā apkope" (<i>amati, kuru pildītāju pienākums ir gaisakuģu un peldlīdzekļu tehniskā apkope</i>); 23.saime "Klientu apkalpošana" (<i>ja klientu apkalpošana nav iestādes pamatfunkcija</i>); 33.saime "Radošie darbi"; 34.saimē "Restaurācijas darbi"; 42.saime "Tulkošana" (<i>ja tulkošana nav iestādes pamatfunkcija</i>)	X	

IV. Indikatoru pielietošana finanšu un budžeta analīzē

Lai nodrošinātu indikatoru pielietošanu budžeta plānošanā un analīzē, ministrijām jāveic administratīvo izdevumu indikatoru un atbalsta funkciju indikatoru papildu aprēķinus (no indikatoriem atvasināmie aprēķini). Ar atvasināmo aprēķinu palīdzību tiek nodrošināta iespēja veikt visu resora indikatoru savstarpēju salīdzināšanu, lai identificētu augstākās un zemākās indikatoru vērtības un veicinātu uz ministrijas darbības uzlabošanu vērstu vadības lēmumu pieņemšanu budžeta plānošanā. Atvasināmo aprēķinu veikšanas nepieciešamību nosaka:

1) indikatoru aprēķinu izmantošana budžeta plānošanā, indikatoru vērtību augstākās/zemākās robežas noteikšana, sniedzot priekšlikumus par nepieciešamajām saimnieciskās darbības (izdevumu apmēra) izmaiņām;

2) indikatoru salīdzināšana ar iepriekšējo gadu (vairāku gadu) rādītājiem, lai novērtētu administratīvo izdevumu attīstības tendences;

3) plāna un faktiskās izpildes indikatoru salīdzināšana, lai novērtētu plāna izpildes pakāpi un noskaidrotu noviržu rašanās iemeslus un faktorus, kas ietekmējis šādas novirzes;

4) indikatori ir piemērojams kā efektīvs ministrijas administratīvo izdevumu un atbalsta funkciju izdevumu optimizēšanas instruments, piemēram, ministrijas centrālais aparāts, apkopojot savu padotībā esošo iestāžu indikatoru vērtības, var prezentēt labo un sliktu praksi – augstākās un zemākās indikatoru vērtības;

5) vadības lēmumu pamatošana ar mērķi izvēlēties optimālāko saimnieciskās (administratīvās) darbības risinājumu.

Svarīgs priekšnoteikums indikatoru analīzē ir nodrošināt to *salīdzināmību*, jo salīdzināt var tikai saturiski vienveidīgus indikatorus. Tas nozīmē, ka indikatoru aprēķināšanai ministrijām jāpiemēro vienādi nosacījumi, par pamatu ņemot vienādus izdevumu noteikšanas kritērijus. Lai šo mērķi sasniegtu, ministrijai ir nepieciešams izstrādāt iekšējo normatīvo aktu par indikatoru aprēķināšanas kārtību. Gadījumā, ja ministrija ir nonākusi pie secinājuma, ka no konkrētā indikatora izdevumu sastāva jāizslēdz vai jāpieskaita kāds EKK (vai cits raksturlielums), tad tai ir nekavējoties jāinformē visas padotībā esošās iestādes par konkrēto nosacījumu, vienlaikus veicot grozījumus iepriekš minētajā iekšējā normatīvajā aktā. Šādā veidā tiktu panākta saturiski vienveidīga indikatoru aprēķināšana, līdz ar to indikatorus būs iespējams salīdzināt.

Otrais svarīgs nosacījums pie indikatoru salīdzināšanās ir *vienādi laika periodi, par kuriem tiek veikts indikatora aprēķins*. Indikatoru aprēķinus jāveic budžeta plānošanas procesā (plānotie indikatoru), plānojot indikatorus $n+1$, $n+2$ un $n+3$ gadam un budžeta izpildes procesā (izpildes indikatoru), aprēķinot indikatorus n gadam. Ja indikatoru aprēķināšanā tiek izmantota izdevumu uzskaitē pēc uzkrāšanas principa, tad izpildes indikatorus ir ieteicams aprēķināt uzkrājošās summās no n gada sākuma par n gada trim, sešiem, deviņiem un divpadsmit mēnešiem. Izpildes indikatoru analīze pa ceturkšņiem sniedz pilnīgāku un savlaicīgāku informāciju par indikatoru izmaiņām, notikušo izmaiņu iemesliem (atbilstoši sniegtajiem skaidrojumiem), kā arī dod iespēju sekot līdz plānotā indikatora vērtības izpildei un analizēt katra gada attiecīgā ceturkšņa izmaiņas (progresu).

Administratīvo izdevumu indikatoru papildu aprēķinu formula:

$$1) PA_1 = \left(\frac{V(f_{(1-4)})}{MIN(f_{(1-4)})} - 1 \right) \times 100,$$

kur

PA_1 – katra administratīvo izdevumu indikatora novirze no attiecīgā indikatora zemākās sastopamās vērtības;

$V(f_{(1-4)})$ – indikatoru f_1 līdz 4 vērtība ministrijas centrālajam aparātam un katrai padotības iestādei atsevišķi;

$MIN(f_{(1-4)})$ – starp visiem rezultātiem zemākā sastopamā vērtība indikatoriem f_1 līdz 4.

Atbalsta funkciju indikatoru papildu aprēķinu formula:

$$1) PA_2 = \left(\frac{V(f_{(1-9)})}{MIN(f_{(1-9)})} - 1 \right) \times 100,$$

kur

PA_2 – katra atbalsta funkciju indikatora novirze no attiecīgā indikatora zemākās sastopamās vērtības;

$V(f_{(1-9)})$ – indikatoru $f_{1 \text{ līdz } 9}$ vērtība ministrijas centrālajam aparātam un katrai padotības iestādei atsevišķi;

$\text{MIN}(f_{(1-9)})$ – starp visiem rezultātiem zemākā sastopamā vērtība indikatoriem $f_{1 \text{ līdz } 9}$.

Novirze no attiecīgā indikatora zemākās sastopamās vērtības norāda par cik procentiem attiecīgais indikators ir lielāks par zemāko sastopamo vērtību attiecīgajam indikatoram.

Administratīvo izdevumu un atbalsta funkciju indikatoru papildu aprēķiniem var izmatot ne tikai indikatora zemākās sastopamās vērtības, bet arī attiecīgo indikatoru *mediānu*. Indikatoru mediāna ir vidējais indikators attiecīgo indikatoru skaitļu rindā (starp visām indikatora vērtībām), kurā visas indikatoru vērtības ir sakārtotas augošā secībā. Mediāna atbilst visu ministrijas indikatoru vērtību (rezultātu) vidum – puse ministrijas indikatoru vērtību ir vienādas vai mazākas par mediānu un puse ministrijas indikatoru vērtību ir vienādas vai lielākas par mediānu. Mediāna precīzāk par vidējo aritmētisko raksturo situāciju gadījumos, kad tajā ir atsevišķas ļoti lielas vai ļoti mazas rādītāju vērtības.

Lai veiktu administratīvo izdevumu un atbalsta funkciju indikatoru visaptverošu analīzi, ministrijai ir nepieciešams pievērst uzmanību attiecīgā indikatora ietekmējošajiem raksturlielumiem. Indikatoru raksturlielumu analīze ļauj noteikt, kas tieši ietekmēja konkrētā indikatora kāpumu vai lejupslīdi.

Informāciju par indikatoru ietekmējošiem raksturlielumiem var arī apkopot un izmantot finanšu un budžeta analīzē. Ministrijai ir jānosaka padotībā esošajām iestādēm skaidrojumu iesniegšanas kārtība par indikatora ietekmējošajiem raksturlielumiem. Padotībā esošās iestādes var iesniegt skaidrojumus vienlaikus ar indikatoru aprēķiniem, vai arī sniegt skaidrojumus pēc atsevišķa ministrijas pieprasījuma. Skaidrojumos var iekļaut šādu informāciju:

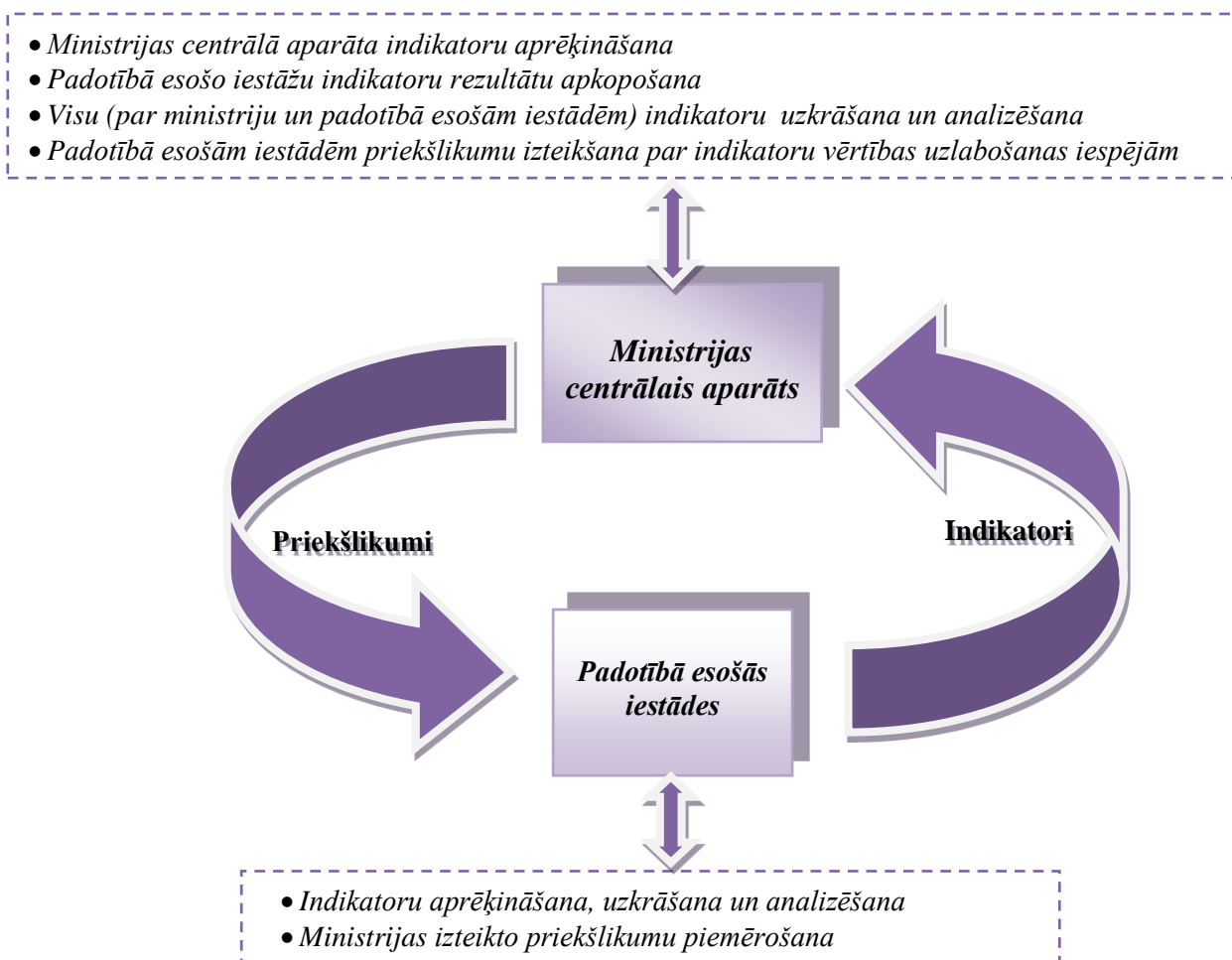
- katra indikatora vērtības ietekmējošie faktori, kas ir saistīti ar attiecīgās padotībā esošajās iestādes specifisko darbību vai ar pārskatā periodā neparedzētu faktoru ietekmi;
- saimniecisko lēmumu apraksts, ja šādi lēmumi ir ietekmējuši indikatora vērtību;
- izmaiņas ārējos normatīvajos aktos vai attiecīgo preču/pakalpojumu tirgus situācijā (cenās), ja šādi faktori ir ietekmējuši indikatora vērtību;
- indikatoru aprēķināšanā papildus ieskaitīto/neieskaitīto izdevumu atšifrējums;
- papildu pieņēmumi, ko padotībā esošā iestāde ir pielietojuši bez jau attiecīgās ministrijas izstrādātajā iekšējā normatīvajā aktā par administratīvo izdevumu un atbalsta funkciju indikatoru aprēķināšanas noteiktās kārtības;
- cita būtiska informācija, kas ir jāsniedz saskaņā ar attiecīgās ministrijas izstrādāto iekšējo normatīvo aktu par administratīvo izdevumu un atbalsta funkciju indikatoru aprēķināšanas kārtību vai informācija, ko padotībā esošās iestādēs iesniedz pēc savas iniciatīvas, lai skaidrotu indikatoru vērtības, to izmaiņu dinamiku un novirzes no plānotajām indikatoru vērtībām.

V. Informācijas uzskaitē, apkopošana un uzkrāšana

Ministrijai ar vairākām padotības iestādēm ir nepieciešams administratīvo izdevumu indikatoru rezultātus un atbalsta funkciju indikatoru rezultātus centralizēti uzskaitīt un uzkrāt. Centralizēta informācijas uzskaitē un uzkrāšana paātrina informācijas iegūšanu un veicina analīzi lēmumu pieņemšanas procesā.

Lai īstenotu administratīvo izdevumu indikatoru un atbalsta funkciju indikatoru centralizēto uzskaitē un uzkrāšanu, ministrijām ir nepieciešama informācija no attiecīgajām (padotībā esošajām) iestādēm. Katra padotībā esoša iestāde aprēķina administratīvo izdevumu indikatorus un atbalsta funkciju indikatorus un nosūta tos augstāk stāvošai iestādei (ministrijai) kopā ar nepieciešamajiem skaidrojumiem.

Ministrija izvērtē padotībā esošo iestāžu iesniegtos indikatorus un, ja tas ir nepieciešams, sniedz attiecīgus priekšlikumus administratīvo izdevumu indikatora un atbalsta funkciju indikatora vērtības uzlabošanai, kā arī kopumā padotībā esošās iestādes administratīvās darbības uzlabošanai. Informācijas apmaiņu starp ministriju un padotībā esošajām iestādēm shematiski raksturo šāds attēls:

Lai uzkrātu un analizētu administratīvo izdevumu un atbalsta funkciju indikatorus, kā arī indikatoru papildu aprēķinus, ministrija izvērtē iespējas šim mērķim izmantot tās rīcībā esošo grāmatvedības vai cita veida resursu vadības programmatūru. Situācijā, ja šādas iespējas nav, ministrija var izmantot MS Excel vidi.

Šo vadlīniju 6. un 7.tabulā ir piedāvātas administratīvo izdevumu un atbalsta funkciju indikatoru uzkrāšanas formas⁴ un šo vadlīniju 8.tabulā ir piedāvāta administratīvo izdevumu un atbalsta funkciju indikatoru papildu aprēķinu uzkrāšanas forma⁴.

⁴ Ja indikatoru aprēķināšanā tiek izmantota izdevumu uzskaitē pēc naudas plūsmas principa, tad izpildes indikatorus aprēķina reizi gadā.

Administratīvo izdevumu indikatoru uzkrāšanas forma

Uzkrāšanas_forma - Microsoft Excel

File Home Insert Page Layout Formulas Data Review View

Clipboard Font Alignment Number Styles Cells Editing

CF31 fx

Administratīvo izdevumu indikatoru uzkrāšanas forma																								
	Fakts		Plāns		Fakts		Plāns		Fakts		Plāns		Fakts		Plāns									
	n-3	n-2	n-1	n	n+1	n+2	n+3	n-3	n-2	n-1	n	n+1	n+2	n+3	n-3	n-2	n-1	n	n+1	n+2	n+3			
1	Administratīvo izdevumu indikatoru uzkrāšanas forma																							
2	Fakts		Plāns		Fakts		Plāns		Fakts		Plāns		Fakts		Plāns									
3	n-3	n-2	n-1	n	n+1	n+2	n+3	n-3	n-2	n-1	n	n+1	n+2	n+3	n-3	n-2	n-1	n	n+1	n+2	n+3			
4	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
5	1. Administratīvie izdevumi vidēji uz vienu amata vietu				2. Nekustamā īpašuma uzturēšanas izdevumi vidēji uz vienu nekustamā īpašuma m2				3. Ēku (telpu) m2 skaits vidēji uz vienu amata vietu				4. Autotransporta uzturēšanas izdevumi vidēji uz vienu autotransporta vienību											
6	... (Ministriju nosaukums)																							
7	... (Padomības iestādes nosaukums)																							
8	... (Padomības iestādes nosaukums)																							
9	...																							
10	...																							
11	utt.																							
12																								
13																								
14																								
15																								
16																								
17																								

Atbalsta funkciju indikatoru uzkrāšanas forma

Uzkrāšanas_forma - Microsoft Excel

File Home Insert Page Layout Formulas Data Review View

Clipboard Font Alignment Number Styles Cells Editing

CJ25

Atbalsta funkciju indikatoru uzkrāšanas forma

	Atbalsta funkciju indikatoru uzkrāšanas forma															
	Fakts				Plāns				Fakts				Plāns			
	n-3	n-2	n-1	n	n-3	n-2	n-1	n	n-3	n-2	n-1	n	n-3	n-2	n-1	n
1	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
2	1. Atbalsta funkciju kopējo izdevumu vidēji uz vienu amata vietu novirze no šī indikatora zemākās sastopamās vērtības				2. Finanšu pārvaldības izdevumi vidēji uz vienu amata vietu novirze no šī indikatora zemākās sastopamās vērtības				3. Personāla pārvaldības izdevumi vidēji uz vienu amata vietu novirze no šī indikatora zemākās sastopamās vērtības				4. IT nodrošinājuma izdevumi vidēji uz vienu amata vietu novirze no šī indikatora zemākās sastopamās vērtības			
3	... (Ministriju nosaukums)															
4	... (Padošanās iestādes nosaukums)															
5	... (Padošanās iestādes nosaukums)															
6	utt.															

Uzkrāšanas_forma - Microsoft Excel

File Home Insert Page Layout Formulas Data Review View

Clipboard Font Alignment Number Styles Cells Editing

FY4

	Fakts		Plāns		Fakts		Plāns		Fakts		Plāns		Fakts		Plāns	
	n-3	n-2	n-1	n	n-3	n-2	n-1	n	n-3	n-2	n-1	n	n-3	n-2	n-1	n
1	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
2	5. Iepirkumu nodrošinājuma izdevumi vidēji uz vienu amata vietu novirze no šī indikatora zemākās sastopamās vērtības				6. Lievedības nodrošinājuma izdevumi vidēji uz vienu amata vietu novirze no šī indikatora zemākās sastopamās vērtības				7. Juridiskā nodrošinājuma izdevumi vidēji uz vienu amata vietu novirze no šī indikatora zemākās sastopamās vērtības				8. Kvalitātes pārvaldības un iekšējā audita izdevumi vidēji uz vienu amata vietu novirze no šī indikatora zemākās sastopamās vērtības			
3	...															
4	...															
5	...															
6	...															
7	...															
8	...															
9	...															
10	...															
11	...															
12	...															
13	...															
14	...															
15	...															

Administratīvo izdevumu un atbalsta funkciju indikatoru papildu aprēķinu uzkrāšanas forma

AP26	Uzkrāšanas_forma - Microsoft Excel																																					
Administratīvo izdevumu indikatoru papildu aprēķini														Atbalsta funkciju indikatoru papildu aprēķini																								
	Fakts												Plāns		Fakts												Plāns											
	n-3				n-2				n-1				n				n+1	n+2	n+3	n-3				n-2				n-1				n				n+1	n+2	n+3
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV				I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV			
1. Administratīvo izdevumu vidēji uz vienu amata vietu novirze no attiecīgā indikatora zemākās sastopamās vērtības																																						
2. Nekustamā īpašuma uzturēšanas izdevumu vidēji uz vienu nekustamā īpašuma m2 novirze no attiecīgā indikatora zemākās sastopamās vērtības																																						
3. Ēku (telpu) m2 skaita vidēji uz vienu amata vietu novirze no attiecīgā indikatora zemākās sastopamās vērtības																																						
4. Autotransporta uzturēšanas izdevumu vidēji uz vienu autotransporta vienību novirze no attiecīgā indikatora zemākās sastopamās vērtības																																						
5. Pārējo atbalsta funkciju izdevumu vidēji uz vienu amata vietu novirze no attiecīgā indikatora zemākās sastopamās vērtības																																						
6. Kvalitātes pārvaldības un iekšējā audita izdevumu vidēji uz vienu amata vietu novirze no attiecīgā indikatora zemākās sastopamās vērtības																																						
7. Pārējo atbalsta funkciju izdevumu vidēji uz vienu amata vietu novirze no attiecīgā indikatora zemākās sastopamās vērtības																																						
8. Pārējo atbalsta funkciju izdevumu vidēji uz vienu amata vietu novirze no attiecīgā indikatora zemākās sastopamās vērtības																																						
9. Pārējo atbalsta funkciju izdevumu vidēji uz vienu amata vietu novirze no attiecīgā indikatora zemākās sastopamās vērtības																																						

Pielikumi

1.pielikums. Administratīvo izdevumu indikatoru aprēķināšanas piemērs

Skatīt šo vadlīniju pielikumu Nr.1 *MS Excel* failā (datne: FMvadl_p1_050912).

2.pielikums. Atbalsts funkciju indikatoru aprēķināšanas piemērs

Skatīt šo vadlīniju pielikumu Nr.2 *MS Excel* failā (datne: FMvadl_p2_050912).